

El poder de l'oratòria

La **Lliga de Debat** de Secundària i Batxillerat permet als estudiants **aprendre a parlar en públic i argumentar els seus posicionaments**. Uns coneixements que els seran molt útils en el futur

XAVIER TEDÓ | Actualitzada el 16/05/2015 00:00

“Els diners no aporten la felicitat, sinó que ho fa la interioritat pròpia de cada individu”. Amb aquesta taxativa sentència comença l'Oriol la seva intervenció a la final de la Lliga de Debat de Secundària i Batxillerat de la Xarxa Vives d'Universitats. Una competició que s'ha posat en marxa aquest curs i en què estudiants de 4t d'ESO i Batxillerat de diferents centres docents dels Països Catalans debaten sobre un tema amb la finalitat d'argumentar el seu discurs i millorar l'oratòria.

L'Oriol, que fa segon de batxillerat a l'Escola Virolai de Barcelona, i que és al faristol en representació de la UPF -que li ha fet la formació prèvia-, cita els estoics o el mateix Aristòtil -que deia que la felicitat era la suma de les nostres capacitats- per defensar la posició del seu equip: que els diners no fan la felicitat. L'estudiant també esmenta filòsofs contemporanis com Schopenhauer -que considerava que per accedir a la felicitat hem de trencar les cadenes i buscar-nos a nosaltres mateixos-, per afegir al final del seu discurs que “els diners porten a la corrupció o a la destrucció del medi ambient”.

Per la seva banda, l'equip de l'Institut Celestí Bellera de Granollers té la missió de convèncer el jurat justament del contrari, que els diners sí que condueixen a la felicitat. La primera representant del centre vallesà rebutja els arguments del conjunt rival apuntant que els diners garanteixen la seguretat que ens permet poder viure. “Com podem avançar com a persones sense tenir les necessitats bàsiques cobertes?”, es pregunta, mentre recorda que, segons un estudi realitzat abans de la crisi sobre les prioritats per ser feliç, per a un 37% és tenir salut, amor per un 32% i diners per un 17%. En canvi, els resultats de la mostra realitzada a 3.500 persones canvien radicalment quan es pregunta en temps de crisi, quan els diners passen a ocupar el primer lloc amb un 36%. “No es valora una cosa fins que no es perd”, sentència l'estudiant, que ve sota l'estol de la UAB.

“Han utilitzat un argument perniciós perquè no és el mateix viure que sobreviure”, contraresta un altre dels estudiants del Virolai, i recorda que els estoics abandonaven totes les seves riqueses per ser feliços. Exposa que en l'actualitat els beduïns o les tribus de l'Amazones no fan intercanvis monetaris i són feliços: “No es pot aplicar al conjunt de la humanitat aquesta sentència”, conclou en una interpel·lació directa de l'altre equip, que pot demanar aclariments en els sis minuts que té cada orador per fer valer els seus arguments. Després posa com a exemples dels efectes negatius dels interessos econòmics la colonització de l'Àfrica o Amèrica o la Guerra de l'Iraq del 2003. Al torn de rèplica, una altra estudiant del Celestí Bellera subratlla: “Els conflictes són causats pels nostres valors, la nostra moralitat, no pels diners”. A les conclusions, l'equip que després es proclamarà campió, el Virolai, tanca el debat sentenciant que “viure és molt més que sobreviure” i que “la cobdícia la generen els diners”.

Abans d'arribar a la gran final, aquestes dues escoles han hagut de superar una fase eliminatòria contra equips dels centres inscrits a la seva universitat, que és qui acull la competició, amb un mínim de dos debats i un màxim de quatre. La final se celebra al mateix emplaçament que la de la Lliga de Debat Universitari, perquè neix sota el seu paraigua. "Després d'onze edicions de la lliga universitària i de veure els beneficis que comporta, vam considerar que es podria exportar fàcilment a secundària", explica Ignasi Casadesús, secretari executiu de la Xarxa Vives. La iniciativa s'ha posat en marxa després d'una prova pilot a Alacant i Castelló.

El projecte s'ha endegat en constatar els greus dèficits a l'hora d'expressar-se dels alumnes que entren a les facultats: "Detectem certes limitacions en oratòria ja a la universitat i ens preocupa, tot i que sabem que aquesta és una solució qualitativa més que quantitativa". Per aquest motiu, els precursors d'aquesta iniciativa pionera a tot l'Estat s'han marcat com a objectiu que la cinquantena llarga d'instituts que hi han participat aquest any es dupliqui el curs vinent.

Les diferències a l'hora de parlar en públic entre els estudiants universitaris i de secundària no són tan grans com es podria preveure: "Pot haver-n'hi entre equips, però hi ha conjunts de secundària que poden competir contra universitaris, si s'ho han preparat bé. De fet, tenim dos estudiants d'Alacant que acaben d'entrar a la universitat i han arribat a la final de la Lliga Universitària", revela Casadesús.

Les capacitats que es valoren a la lliga són diverses: "El més important és tenir una tesi sòlida, disposar d'una bateria d'arguments per defensar una posició, flexibilitat per rebatre les idees de l'altre equip i concloure la intervenció amb unes bones conclusions, que és una part difícil", anota el representant de la Xarxa Vives. Tot plegat amanit amb un bon treball de documentació.

Les universitats juguen un paper clau en la formació de l'alumnat: "Com que és un programa que s'impulsa des de les universitats, algunes ofereixen formació als professors i expliquen al tutor o als estudiants què han de tenir en compte en les seves intervencions, però també hi ha professors que fan formació directament als seus alumnes. Sigui com sigui les facultats cada cop tindran més presència als centres de secundària".

Debat i opinió

Els principals beneficis d'aquest innovador programa són les impressions que obtenen els participants quan s'acaba el duel dialèctic: "La majoria et diuen que abans de començar la lliga tenien clara la seva posició, però que després ja no tant. Relativitzen, s'adonen que no tot és blanc o negre, que hi ha una escala de grisos, que has de saber escoltar per aprendre i fer-te preguntes". Pel camí, els estudiants perden la por escènica mentre aprenen a expressar seguretat en el gest amb una correcció en el llenguatge tant semàntica com formal.